

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21 червня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 96 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

КАРБІВНИЧА Тетяна Василівна

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО. ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ» ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Освітній процес в закладах вищої освіти України з 2020 року переважно відбувається в онлайн режимі. Спочатку пандемія COVID-19 змусила перейти на дистанційне навчання та швидко реагувати на нові реалії, потім широкомасштабна війна в Україні, під час якої необхідно приймати нестандартні рішення, коли через масові обстріли, відключення електроенергії, окупацію, виникають проблеми з проведенням та відвідуванням занять. Тобто це є стресом як для викладачів, так і для здобувачів.

Але незважаючи на це, якість освіти є пріоритетом, тому необхідно шукати інноваційні рішення.

Дистанційне навчання від здобувачів вимагає високої самоорганізації, а від викладача – таланту для утримання уваги протягом всього заняття. Для підтримання мотивації здобувачів до навчання необхідно застосовувати такі методи, які дозволять їм бути активними учасниками процесу, комунікувати один з одним та з викладачем.

Одним із таких методів є інтерактивний метод навчання, який побудований на взаємодії студента та викладача. Тобто навчання відбувається за допомогою діалогу, що сприяє розвитку особистості, формує активність сприйняття, підвищує особистісну значущість, навчає формулювати, передавати та обґрунтовувати думки.

Робочою програмою дисципліни «Товарознавство. Харчові продукти» передбачені лекції, лабораторні заняття та самостійна робота.

Лекції можуть проводитися різними методами, наприклад:

1. Інформаційна лекція, під час якої викладач пояснює теоретичний матеріал, відповідно до програми дисципліни.

2. Лекція-дискусія, коли викладач подає матеріал, а потім ставить запитання і тим самим спонукає студентів до обговорення та обміну думками.

3. Бінарна лекція, коли на лекцію запрошується практик, який може розкрити практичні питання за темою заняття.

4. Лекція-конференція, яка має на меті заслуховування виступів студентів з самостійно підготовленими доповідями за поставленою темою. Роль викладача при цьому лежить в узагальненні матеріалу і відповідях на запитання, на які не може відповісти доповідач. При цьому значно підвищується роль самостійної роботи студента.

Треба зазначити, що застосування під час лекції візуального супроводження сприяє кращому сприйняттю студентами матеріалу, тому що деякі добре сприймають інформацію на слух, іншим потрібна «картинка».

В період дистанційного навчання проблемою стає проведення саме лабораторних робіт, які мають на меті експериментальні дослідження з використанням лабораторного обладнання та реактивів.

Під час вивчення дисципліни «Товарознавство. Харчові продукти» на лабораторних роботах проводяться органолептичні та фізико-хімічні дослідження якості того чи іншого харчового продукту та робиться висновок про відповідність показників вимогам стандарту.

Студенти перед лабораторним заняттям повинні опрацювати лекційний матеріал, вивчити вимоги нормативних документів, підготувати продукт, який вони будуть досліджувати. Той факт, що студенти досліджують продукт, який споживають в своєму житті підвищує зацікавленість в отриманні результатів.

На лабораторному занятті студенти досліджують якість продукту за органолептичними показниками за допомогою органів чуття, тобто не потрібне ніяке додаткове обладнання. Але цей метод в якійсь мірі суб'єктивний, тому після цього викладач пропонує кожному студенту доповісти результати. Якщо студенти обрали одного виробника, то за результатами досліджень кожного відбувається обговорення та робиться висновок про якість продукту. Якщо продукт різних виробників, то доцільно провести ще і порівняльний аналіз з підведенням підсумків.

Визначення фізико-хімічних показників в домашніх умовах зробити доволі складно через необхідність спеціального обладнання, тому студентам можна запропонувати відео, на якому по кроково демонструється проведення досліджень. Доцільно для зйомки таких відео лабораторних робіт залучати самих студентів. Тобто в період офлайн навчання можна зробити серію відео лабораторних робіт за участю студентів, які у випадку дистанційного навчання можна буде демонструвати.

Також на лабораторному занятті можна використовувати кейс-стаді. Перевагою цього методу є те, що студент отримує не абстрактні знання, а формує навички дослідження та аналізу конкретних ситуацій із практичної діяльності. Розбір реальних ситуацій доповнює теоретичний зміст дисципліни і прищеплює студентам вміння знаходити правильні рішення проблем, які можуть виникнути у майбутньому під час професійної діяльності.

Для перевірки знань студентів на занятті можна запровадити інтерактивне тестування, наприклад за допомогою сайту kahoot.it. При цьому тестування проходить у вигляді вікторини, де на питання пропонується 4 відповіді, з яких потрібно обрати одну. Студенти заходять на сайт зі своїх приладів. Це відбувається як групове змагання в режимі реального часу, де кожен бачить результати інших. Використання такого інтерактивного тестування підвищує залученість студентів в освітній процес, мотивацію до навчання та зацікавленість у предметній області.

Застосування різних інтерактивних технологій дозволяє проводити навчання в легкій та цікавій формі, що спонукає студентів бути активними учасниками освітнього процесу, а не просто спостерігачами.